

Aanvullende reactie wetsvoorstel ‘Wet werkelijk rendement box 3’

Amsterdam, 12 juli 2024

Geachte heer/mevrouw,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de NOB) heeft met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 19 juni 2024, 2024-000351785. In deze brief informeert de Staatssecretaris de Tweede Kamer (en de Eerste Kamer) dat het wetsvoorstel ‘Wet werkelijk rendement box 3’ aan de Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling) is gezonden. Hiermee is het officiële wetgevingsproces van één van de belangrijkste fiscale onderwerpen van de laatste jaren – de heffing over de vermogensinkomsten – aangevangen.

De NOB zal de voortgang van dit wetsvoorstel op de voet volgen. Gelet op de relevantie van dit wetsvoorstel heeft de NOB het opportuun gevonden om ook in deze fase al een aantal punten te adresseren, mede gelet op het feit dat er sprake is van een nadere invulling van het conceptwetsvoorstel, waarop nog niet eerder door de NOB is gereageerd.

Omdat de concrete wetteksten nog niet publiekelijk bekend zijn, heeft de NOB onderstaande aandachtspunten gericht op de informatie uit de genoemde brief en de daarbij behorende bijlagen alsook de consultatieversie van het wetsvoorstel en de nadere berichten daarover.

In het hiernavolgende zullen de volgende punten worden belicht:

1. Heffing over het werkelijk rendement en heffing naar draagkracht
2. Inpasbaarheid forfaitaire heffing in het op een winstregime voorgestelde stelsel
3. Heffing over het eigen gebruik
4. Arbitraire grenzen en schokeffecten
5. Onderhoudskosten versus verbeteringskosten
6. Fundamentele rechten
7. Mogelijke schending van de vrijheid van kapitaalverkeer (artikel 63 VWEU)
8. Mogelijke schending van de EU-staatssteunbepalingen (artikel 107 en 108 VWEU)

Met haar reactie wil de NOB bijdragen aan de ontwikkeling van kwalitatieve wetgeving ten behoeve van de rechtszekerheid en rechtsbescherming van burgers en tevens bijdragen aan de ontwikkeling van eenvoudigere, uitvoerbare wetgeving. Dat doet zij vanuit haar expertise en ervaring. Wij hebben daarbij aandacht voor de fundamentele rechts- en wetgevingsbeginselen zoals rechtsgelijkheid, rechtszekerheid, handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid.

Met vriendelijke groeten,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

drs. R.A. van der Jagt
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen

1. Heffing over het werkelijk rendement en heffing naar draagkracht

De NOB constateert dat ook in het voorgestelde regime ter zake van tweede woningen structureel gebruik zal worden gemaakt van een forfait. De NOB vraagt zich echter af of dit een verstandige keuze is, gelet op het feit dat in de rechtspraak van de Hoge Raad over box 3 een heffing over een fictief c.q. forfaitair inkomen zich evident 'in de gevarezone' bevindt. De NOB verwacht dan ook, dat ook dit forfait door veel belastingplichtigen als onredelijk zal worden ervaren, omdat het in veel gevallen niet zal aansluiten bij wat belastingplichtigen als inkomen en draagkrachtvermeerdering ervaren. De NOB vreest daarom, dat ook dit forfait aanleiding zal geven tot vele procedures en daarmee rechtsonzekerheid voor belastingplichtigen en dienovereenkomstige risico's voor de schatkist zal opleveren.

Voorts ontbreekt het volgens de NOB aan een fundamentele visie inzake de 'bron'-vraag. Bij het vormgeven van een inkomstenbelasting in box 3 is immers ten principale van belang om vast te stellen welke vermogensbestanddelen inkomen (kunnen) genereren. Bij de totstandkoming van box 3 destijds is daar ook naar gekeken en is gekozen voor vermogensbestanddelen die de capaciteit hebben om inkomen te genereren. Andere vermogensbestanddelen, zoals veel roerende zaken, vallen naar hun aard buiten de belastbare grondslag. Ter voorkoming van onduidelijkheid pleit de NOB overigens voor een *rule-based* systeem (zie ook onze [reactie van 20 oktober 2023¹](#)), om duidelijkheid te geven aan de burger over wat de bronnen van inkomen in box 3 zijn. Dat is ook de keuze geweest van de wetgever in 2001 bij de vormgeving van box 3 (zie met name artikel 5.3 Wet IB 2001).

De vervolgvraag is of de aanwending van die vermogensbestanddelen leidt tot belastbaar inkomen en daarmee de hoogte van het inkomen. In deze context speelt onder meer de vraag of eigen gebruik tot belastbaar inkomen leidt en hoe in dat kader wordt omgegaan met (tweede) woningen die in eigen gebruik zijn (zie onderdeel 3).

Voorts constateert de NOB dat de bijtelling voor eigen gebruik van de vakantiewoning bovenal is ingegeven door budgettaire overwegingen. Lees: het niet bijtellen wegens eigen gebruik is te duur. In de Memorie van Toelichting bij de consultatieversie is te lezen dat een wijziging van 0,5% van het bijtellingspercentage een budgettair belang van 110 miljoen euro vertegenwoordigt. De NOB wijst er op dat een regeling, die in feite uitsluitend haar grond vindt in budgettaire overwegingen, geen goed fundament kent qua rechtsgrond en bijgevolg op veel maatschappelijk onbegrip en dito weerstand zal stuiten.

¹ Reactie NOB op de internetconsultatie 'Wet werkelijk rendement box 3' <https://www.nob.net/publicaties/reactie-internetconsultatie-box-3-vanaf-2027/>

2. Inpasbaarheid forfaitaire heffing in het op een winstregime voorgestelde stelsel

Uit het conceptwetsvoorstel inzake het voorgestelde nieuwe box 3-stelsel dat op 9 september 2023 ter consultatie is aangeboden, blijkt dat er in de kern een heffing wordt nagestreefd over het totale (jaar)resultaat, waarbij de uit het winstbegrip bekende begrippen 'goed koopmansgebruik' en 'totale winst' van overeenkomstige toepassing zijn. De doelstelling hiervan is om de totale werkelijke inkomsten, zowel de 'reguliere voordelen' als de vermogenswinsten, uiteindelijk worden belast. De NOB vraagt zich echter af of een forfaitaire heffing goed inpasbaar is in een dergelijk stelsel, nu het gevolg hiervan kan zijn dat er onder omstandigheden meer dan de totale werkelijke inkomsten worden belast.

Voorts verzoekt de NOB in te gaan op de onduidelijkheid inzake het wel of niet van toepassing zijn van een winstregime. Die onduidelijkheid is ontstaan door een opmerking in de beslisnota's die zijn vrijgegeven op 15 april 2024². Daarin is te lezen dat het winstregime niet als basis zal worden gebruikt maar in plaats daarvan een inkomensbegrip met concrete regels zal gelden.

3. Heffing over het eigen gebruik

De NOB vermoedt dat het voorgestelde forfait ter zake van tweede woningen in box 3 gebaseerd is op de gedachte dat het bezit en de eigendom van een tweede woning behalve een bestedingsaspect ook een beleggingsaspect heeft. In de inkomenstheorie die onder de Wet IB 1964 gangbaar was, betekende dit laatste aspect dat een heffing over de waarde van het eigen gebruik, in dat geval voor de eigen woning, als redelijk werd ervaren. In de Vakstudie inkomstenbelasting (artikel 3.112, onderdeel 1.2.1 Historisch overzicht) wordt een kort overzicht gegeven over de totstandkoming van het eigenwoningforfait.

"De vóór 1971 geldende regeling stoelde volledig op de beleggingsgedachte. De eigenaar-zelfbewoner werd belast voor het bedrag aan huur dat hij zou hebben ontvangen bij verhuur van zijn woning aan een derde nadat dit was verminderd met de door hem gemaakte kosten en lasten alsmede een bedrag aan afschrijving. Het bezit van een eigen woning kent echter ook een duidelijk bestedingsaspect. De afweging van beide aspecten vond uiteindelijk zijn neerslag in een veel lagere vaststelling van de te belasten huurwaardebedragen dan wanneer uitsluitend het beleggingsaspect in aanmerking zou zijn genomen. Dit was een principiële wijziging ten opzichte van het tot 1971 geldende uitgangspunt.

² <https://open.overheid.nl/documenten/5d90bc8f-4613-4a8d-99d0-8463cbba43e8/file>

De regeling van het huurwaardeforfait van artikel 42a van de Wet IB 1964 gaat uit van het gegeven dat een belastingplichtige ter zake van zijn eigen woning een rendement in natura geniet, zulks op grond van artikel 24 van de Wet IB 1964."

Met de invoering van de Wet IB 2001 is geen wijziging beoogd van de regeling in artikel 42a Wet IB 1964.³ De gedachte is derhalve nog steeds dat de bezitter van een eigen woning een 'rendement in natura' geniet. De NOB merkt hierover op, dat aan het inkomensverwervend karakter van het persoonlijke gebruik van zaken in de fiscale wetenschap wordt getwijfeld. Zie bijvoorbeeld de Commissie Van Lawick⁴. Ook in de moderne wetenschappelijke literatuur wordt de mogelijkheid om eigen gebruik te belasten in twijfel getrokken. Zie Rijkers en Van Vijfeijken, 2011, [essay voor commissie herziening belastingstelsel](#), par 7.4, p. 5, waarin de auteurs concluderen:

"Ook kan het in aanmerking nemen van zelf gecreëerde consumptie gewenst worden. Deze funderingen schieten echter tekort en komen in strijd met het draagkrachtbeginsel. Zij streven immers een andere gelijkheid na (van beleggingen, van nut) dan de gelijkheid in koopkracht. Zij gaan voorbij aan het feitelijke gegeven dat een eigen woning vanwege het eigen gebruik nu eenmaal geen koopkracht oplevert waaruit belasting kan worden voldaan. Voor zover het eigen gebruik aangaat, is de eigen woning niet inkomengenererend. In een op koopkracht gebaseerd inkomensbegrip is daarom geen plaats voor fictief huurwaarde-inkomen."

De NOB merkt in dit kader op dat de tweede woningen, waarop het voorgestelde forfait van toepassing zal zijn, waarschijnlijk slechts een beperkt aantal weken per jaar voor zelfbewoning worden gebruikt, maar dat de forfaitaire heffing lijkt te zijn gebaseerd op het gebruik gedurende het gehele jaar. Een forfaitaire bijtelling die uitgaat van de fictie dat de tweede woning het gehele jaar ook als zodanig gebruikt wordt, miskent de realiteit. Ongewenste leegstand, feitelijk gebruik dat zich beperkt tot het vakantie seizoen, roept allerlei vragen op naar de legitimiteit van het hanteren van een fictie die al dit soort elementen die onderdeel zijn van de realiteit, volledig negeert.

Bovendien ontstaat door het toepassen van een forfaitaire heffing wegens eigen gebruik van een tweede woning een verschil met het niet toepassen van een dergelijke heffing over andere waardevolle gebruiksvorwerpen, zoals het bezit van (dure) personenauto's, campers en (plezier)voertuigen. Daarvan kan ook worden gezegd dat deze voor de bezitter een besparing van huur oplevert. In een stelsel dat het werkelijke inkomen beoogt te belasten, is een forfaitaire heffing over een vakantiewoning – die strikt beschouwd in veel gevallen geen bron van inkomen zal zijn, zie ook hiervoor – lastig te verdedigen.

³ Zie o.m. [Kamerstukken II 1998/99, 26 727, nr. 3, p. 31](#) (MvT)

⁴ [Kamerstukken II 1969/70, 10790, nr. 5, p. 25](#)

De NOB wijst in dit kader op de discussies die momenteel worden gevoerd over de houdbaarheid van het eigenwoningforfait, de verhoging ervan voor duurere koopwoningen (de zogenoemde villatax), in het licht van de ontwikkeling van de rechtspraak.

Tevens vraagt de NOB zich af, in hoeverre het onderscheid in gebruik tussen een eigen woning en een tweede woning het verschil in het forfaitaire percentage rechtvaardigt. Weliswaar is de aanwending van de eigen woning primair gericht op eigen gebruik en kan dat voor de tweede woning anders liggen, maar is het de vraag of dit (graduele) verschil een dergelijk onderscheid in het forfaitaire percentage (0,35 procent ten opzichte van 2,65 procent) rechtvaardigt. Dit geldt overigens ook voor het hogere forfaitaire percentage van 2,35 procent voor eigen woningen met een waarde van meer dan EUR 1.310.000 (2024). Het hogere percentage wordt onderbouwd met als argument dat bij woningen met een hogere waarde het beleggingsaspect een grotere rol speelt. Ook hierbij stelt de NOB zich de vraag of deze argumentatie, in de huidige maatschappelijke verhoudingen, een dergelijk groot onderscheid in forfaitair rendement kan rechtvaardigen? Meer in zijn algemeenheid vraagt de NOB zich derhalve af, als een heffing over het eigen gebruik gerechtvaardigd is, op welke wijze het beleggingsaspect in al deze situaties moet worden meegewogen?

De NOB acht het zinvol om een vergelijkend internationaal onderzoek te doen, zodat inzicht wordt verkregen of Nederland enigszins in de pas loopt met de fiscale behandeling van vakantiewoningen in de ons omringende landen. Immers, als daarvan geen sprake is, ontstaat een risico van weglekeffecten naar het buitenland.

4. Arbitraire grenzen en schokeffecten

De NOB constateert dat de forfaitaire bijtelling slechts plaatsvindt in de situaties waarin er ofwel geen verhuur van de woning plaatsvindt ofwel de woning gedurende in een jaar voor minder dan 90 procent van de tijd wordt verhuurd (en de werkelijke inkomsten verminderd met de kosten zijn lager dan de bijtelling), maar dat de bijtelling geheel achterwege blijft in een situatie waarin de woning in een jaar ten minste 90 procent van de tijd wordt verhuurd. Dat levert volgens de NOB een schokeffect op in situaties waarin een woning in een jaar bijvoorbeeld 91 procent van de tijd wordt verhuurd en het jaar daarna enkele dagen minder. De NOB is van mening dat dergelijke schokeffecten zich moeizaam verdragen met een heffing over de werkelijke inkomsten uit vermogen. De NOB vraagt zich bovendien af hoe dergelijke grenzen moeten worden toegepast in situaties waarin een tweede woning per definitie slechts een gedeelte van het jaar kan worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld ingeval van *time share* contracten en in situaties waarin een belastingplichtige in de loop van het jaar de beschikking krijgt over de eigen woning.

De NOB merkt ter zake van de voorgestelde begrenzing op dat elke grens – zoals ook deze weer – het risico op arbitrage meebrengt. Zal bijvoorbeeld het forfait van toepassing zijn op een woning die voor 80 procent van de tijd aan derden wordt verhuurd, en voor 10 procent van de tijd – voor een zeer lage huurprijs – aan de familie van de eigenaar? Telt de verhuur van een woning aan de eigen bv ook mee voor de toepassing van de 90%-grens? Het voorgestelde stelsel zal – wil men arbitrage uitsluiten – moeten worden voorzien van complexe antimisbruikregelgeving die ook weer het risico op *overkill* met zich brengen.

5. Onderhoudskosten versus verbeteringskosten

De NOB begrijpt dat er in het voorstel een scherp onderscheid wordt gemaakt tussen onderhoudskosten, die bij het bepalen van de reguliere inkomsten in het jaar waarin het onderhoud wordt gepleegd aftrekbaar zijn, en verbeteringskosten, die mogelijk pas in het jaar van verkoop ten laste van het resultaat kunnen worden gebracht. Daarbij rijst de vraag hoe deze aftrek zal worden vormgegeven, via een aftrek op het verkoopresultaat dan wel via een verhoging van de boekwaarde. De NOB merkt hierover op dat in de praktijk het onderscheid tussen onderhoud en verbetering veelal lastig te maken is. Bij 'groot onderhoud' zullen er kostenposten zijn die meer als verbetering zouden kunnen worden aangemerkt en bij een verbouwing komen er vaak ook posten aan de orde die als (achterstallig) onderhoud worden gezien. Door het grote verschil in 'timing' ten aanzien van de aftrek komt ook fiscale druk te staan op het vaak onduidelijke en in de praktijk moeilijk te maken onderscheid tussen onderhoud en verbetering. Dat zal naar de mening van de NOB leiden tot oeverloze discussies met de inspecteur en dienovereenkomstige druk op de fiscale rechterlijke macht. Naar de mening van de NOB zou dit deels kunnen worden weggenomen door toe te staan dat verbeteringskosten in een beperkte termijn ten laste van het resultaat kunnen worden afgeschreven. De NOB merkt in dit kader op dat de verbeteringskosten van een woning weliswaar op de een of andere manier ten laste van het resultaat bij verkoop kunnen worden gebracht, maar dat door de verbetering van de woning vaak ook een hogere opbrengst kan worden verwacht, waardoor de belastingplichtige de facto de verbeteringskosten niet, dan wel grotendeels niet, ten laste van het resultaat zal kunnen brengen.

6. Fundamentele rechten

De rechtspraak van de Hoge Raad heeft uitgewezen dat het vrije speelveld van de wetgever wordt beperkt door de fundamentele rechten. De NOB meent dat het risico niet geheel kan worden uitgesloten dat ook dit nieuwe forfait c.q. deze stapeling van ficties strijdig is met bijvoorbeeld artikel 1 Eerste Protocol EVRM niet. Reeds daarom meent de NOB dat de keuze voor wederom een forfaitaire heffing heroverweging dan wel zorgvuldige toetsing aan de fundamentele rechten verdient.

Meer specifiek wijst de NOB erop dat het jaarlijks in aanmerking nemen van een volledig fictief bepaald inkomen, (ook) strijd kan opleveren met het eigendomsrecht (artikel 17 Handvest). In het Kerst-arrest overwoog de Hoge Raad immers (r.o. 3.3.4):

“Ten aanzien van de exploitatie van vermogen geldt bovendien dat het recht op ongestoord genot van eigendom, verankerd in artikel 1 EP, meebrengt dat de Staat zich niet ongelimiteerd mag mengen in de keuzes van een burger bij het gebruik of de exploitatie van zijn bezittingen.”

De NOB tekent hierbij aan dat het forfait wordt toegepast op de WOZ-waarde, en aldus in feite een stapeling van ficties betreft. Gelet op het leegwaardratio-arrest⁵ komt dit de NOB als buitengewoon kwetsbaar voor.

7. Mogelijke schending van de vrijheid van kapitaalverkeer (artikel 63 VWEU)

De vraag kan worden gesteld of de toepassing van een forfait van 2,65 procent zou kunnen leiden tot een mogelijke schending van de vrijheid van kapitaalverkeer (artikel 63 VWEU). Hiervan zou sprake kunnen zijn indien juist niet-ingezeten worden getroffen door deze bijtelling. Zie daartoe bijvoorbeeld de uitspraak van het Gerechtshof 's-Gravenhage van 11 oktober 2022⁶ en leidende tot het arrest van de (civiele kamer van de) Hoge Raad van 15 maart 2024⁷.

In deze civiele procedure was de vraag aan de orde, of de forensenbelasting strijdig is met het Unierecht. Deze casus is relevant voor het onderhavige wetsvoorstel in die zin dat forensenbelasting net zoals de box 3-heffing over de voorgestelde forfaitaire bijtelling van 2,65 procent, wordt geheven over vakantiewoningen die nagenoeg geheel voor eigen gebruik worden aangewend.

In deze uitspraak oordeelde het Hof dat er geen weliswaar geen sprake was van een behandeling met onderscheid, maar dat er mogelijk wel sprake zou kunnen zijn van de facto discriminatie. De aanwezigheid van deze vorm van discriminatie was evenwel onvoldoende gesteld c.q. gemotiveerd, waardoor het Hof hier verder niet op ingegaan is (zie daartoe overweging 5.7 van de uitspraak).

⁵ Hoge Raad 3 april 2015, [ECLI:NL:HR:2015:812](#)

⁶ Gerechtshof 's-Gravenhage 11 oktober 2022, [ECLI:NL:GHDHA:2022:2863](#)

⁷ Hoge Raad 15 maart 2024, [ECLI:NL:HR:2024:425](#)

De NOB merkt hierbij op, dat het oordeel van het Hof (zie overweging 5.8 van de uitspraak) dat de aankoop van een vakantiewoning niet onder een ‘belegging’ in onroerend goed in de zin van de nomenclatuur van het kapitaalverkeer in bijlage I bij de (voormalige) Richtlijn 88/361 valt, onjuist lijkt te zijn.

De NOB verwijst hierbij naar bijvoorbeeld het arrest van het HvJ EU van 8 september 2005 in de zaak J.E.J. Blanckaert versus Inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen buitenland te Heerlen.⁸ Blanckaert woonde in België en samen met zijn echtgenote is hij eigenaar van een vakantiewoning in Nederland. Het Hof overwoog in dit arrest:

34 Blanckaert, die in België woont, heeft belegd in onroerend goed in Nederland. Ingevolge de artikelen 2.3 en 5.2 van de Wet IB levert de belegging hem fictief inkomen op dat in Nederland wordt belast als inkomen uit sparen en beleggen.

35 Blijkens vaste rechtspraak omvat het kapitaalverkeer in de zin van artikel 56 EG handelingen waarmee niet-ingezetenen op het grondgebied van een lidstaat in onroerend goed beleggen (zie arresten van 16 maart 1999, Trummer en Mayer, C-222/97, Jurispr. blz. I-1661, punt 21; 11 januari 2001, Stefan, C-464/98, Jurispr. blz. I-173, punt 5, en 5 maart 2002, Reisch e.a., C-515/99, C-519/99–C-524/99 en C-526/99–C-540/99, Jurispr. blz. I-2157, punt 30).

Hieruit volgt dat de aankoop van een vakantiewoning door een ingezetene van een andere lidstaat zonder meer wordt beschermd door de Unierechtelijke bepalingen inzake de vrijheid van kapitaalverkeer (thans artikel 63 VWEU).

Alhoewel de aankoop van een vakantiewoning in Nederland door een inwoner van een andere lidstaat dus wordt beschermd door artikel 63 VWEU, acht de NOB de kans gering dat er sprake is van schending van deze verkeersvrijheid door de voorgestelde bijtelling van 2,65 procent. Dit omdat er geen sprake is van een behandeling met onderscheid (immers ingezetenen en niet-ingezetenen worden gelijk behandeld) en ook niet van de facto discriminatie, omdat er geen gunstigere behandeling mogelijk is, waar in de praktijk alleen ingezetenen van gebruik blijken te kunnen maken (immers iedereen met een vakantiewoning moet 2,65 procent bijtellen).

⁸ Hof van Justitie van de Europese Unie 8 september 2005, zaak C-512/03, [ECLI:EU:C:2005:516](#)

8. Mogelijke schending van de EU-staatssteunbepalingen (artikel 107 en 108 VWEU)

De NOB heeft met belangstelling kennisgenomen van de staatssteunanalyse van NautaDutilh en de conclusies die de Staatssecretaris daaraan verbindt in de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 15 april 2024.⁹ Voor de goede orde merkt de NOB op, dat de analyse relatief beperkt is en dat mogelijk slechts sprake is van een samenvatting van een meer uitvoerige analyse die de NOB niet heeft. Deze korte analyse is aanleiding om de volgende opmerkingen te maken.

Ten eerste roept de NOB de Staatssecretaris op de meer uitvoerige analyse openbaar te maken indien een dergelijke analyse inderdaad bestaat.

In de analyse van NautaDutilh is terecht de vraag gesteld of sprake zou kunnen zijn van indirecte staatssteun bij het bevoordelen van aandeelhouders en daarmee indirect van de onderliggende onderneming. Voor de goede orde merkt de NOB daarbij wel op dat uit de jurisprudentie van het HvJEU volgt, dat sprake moet zijn van het bevoordelen van bepaalde ondernemingen. Het enkele feit dat er mogelijk selectiviteit is bij de direct bevoordeelde wil dus niet per definitie zeggen dat sprake is van selectiviteit bij de indirecte bevoordeelde, de onderneming. In dit verband kan bijvoorbeeld worden verwezen naar de beschikkingen van de Europese Commissie bij de expatregelingen van Zweden en Denemarken. Hoewel eisen werden gesteld aan de werknemers oordeelde de Europese Commissie dat sprake was van een generieke maatregel omdat geen nadere eisen worden gesteld aan de aard en omvang van de onderneming.¹⁰

NautaDutilh gaat in op de voorgenomen uitzondering voor vastgoedlichamen, aandelen in startups en aandelen in familiebedrijven. Voor deze drie categorieën zou mogelijk een vermogenswinstbelasting gaan gelden. Volgens de analyse van NautaDutilh zijn er rechtvaardigingsgronden voor de uitzondering op vastgoedlichamen en aandelen in startups. Op basis van deze analyse lijkt de Staatssecretaris voornemens om deze uitzonderingen te handhaven. De NOB wil in dit kader benadrukken, dat indien er mogelijk sprake is van gerechtvaardigde steun, deze wel aangemeld zal moeten worden bij de Europese Commissie. Het gaat hier dus om een Unierechtelijke verplichting en niet om een keuze die is voorbehouden aan de lidstaat.

⁹ Kamerstukken II 2023/24, 36203, nr. G

¹⁰ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/137859/137859_1153750_5_2.pdf en https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/135212/135212_1153542_5_2.pdf

Het is immers aan de Europese Commissie om te beoordelen of de uitzondering daadwerkelijk gerechtvaardigd is. Dit klemmt temeer aangezien de rechtvaardigingsgronden niet uitvoerig worden uitgewerkt en toegelicht in de gepubliceerde analyse van NautaDutilh. De NOB adviseert dan ook om deze maatregelen aan te melden bij de Europese Commissie.

Voor de uitzondering van de familiebedrijven oordeelt NautaDutilh, dat eveneens sprake is van indirecte staatssteun en dat er geen rechtvaardigingsgronden zijn. Daarbij is het de NOB nog niet duidelijk waarom bij de familiebedrijven voldaan wordt aan de selectiviteitstoets. Anders dan bij de startups en vastgoed, worden er immers geen eisen gesteld aan de onderneming maar alleen aan de aandeelhouders. Gesteld zou kunnen worden dat sprake is van een generieke onderneming. In de analyse van NautaDutilh wordt deze afweging niet zichtbaar gemaakt. Als wel sprake is van indirecte staatssteun vraagt de NOB zich af, of er bijvoorbeeld geen rechtvaardigingsgrond is, gelet op het belang van familiebedrijven voor de economie van de EU. Zie bijvoorbeeld het Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over familiebedrijven in Europa als bron van nieuwe groei en kwaliteitsvollere banen.¹¹ Het is de NOB niet duidelijk waarom deze maatregel niet aangemeld zou kunnen worden als gerechtvaardigde steun.

9. Tot slot

De NOB is uiteraard graag bereid deze reactie nader toe te lichten en daartoe in overleg te treden. Een afschrift van deze reactie wordt verzonden aan de Staatssecretaris van Financiën en op onze website gepubliceerd.¹²

Over de NOB

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) is opgericht in 1954. We zijn de beroepsvereniging van universitair opgeleide belastingadviseurs in Nederland en behartigen de gemeenschappelijke belangen van onze leden. We staan voor een excellente beroepsuitoefening door het aanbieden van opleidingen voor onze leden, het toepassen van onze code of conduct en de handhaving daarvan via onafhankelijk tuchtrecht. We vormen de brug tussen leden en maatschappij door de inzet van de bij onze leden aanwezige (praktijk)kennis over de volle breedte van het fiscale terrein. Deze kennis zetten we in om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke debat over belastingen.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015IE0722>

¹² Meer informatie over de Commissie Wetsvoorstellen van de NOB leest u hier: <https://www.nob.net/nob/commissies/commissie-wetsvoorstellen>.

